

Valsts valodas centra Latviešu valodas ekspertu komisijas (LVEK) svarīgākie lēmumi un ieteikumi 2024. gadā

2024. gada 10. janvārī (sēdes protokola Nr. 1)

Komisija atbalstīja priekšlikumu nosaukumu "**Malēnija**" attiecināt uz Vidzemes ziemeļaustrumu daļu, kurā runā augšzemnieku dialekta dziļās latgaliskās izloksnes.

Tā aptver gandrīz visu Alūksnes novadu (izņemot Liepnas pagastu), Gulbenes novada austrumdaļu un tagadējā Smiltenes novada ziemeļaustrumu daļu (bij. Apes novada lauku teritoriju); skat. kartes fragmentu, kurā Malēnijas robežas iezīmētas ar pārtrauktu sarkanu līniju.

Jautājumā par vārda "endosperma" lietošanu latviešu valodā eksperti secināja, ka šis vārds lietojams tikai sieviešu dzimtes formā, kā arī veicami nepieciešamie labojumi skaidrojošajās vārdnīcās (tezaurs.lv) un terminoloģijas resursos.

Izskatot jautājumu par kartēs lietojamu velosipēdistu ceļa saīsinājumu, komisijas locekļi vienojās par ieteicamo saīsinājuma formu "**veloc.**".

Eksperti nolēma atbalstīt priekšlikumu vienmēr lietot pilnu vārdu **bankomāts** bez saīsinājumiem (piemēram, ATM); nepieciešamības gadījumā norādei uz bankomātu var pievienot attiecīgo piktogrammu.

Komisija ieteica šādas terminu atbilstmes latviešu valodā:

orthographically deep languages – **ortogrāfiski sarežģītās (t. s. ortogrāfiski dziļās) valodas**; *orthographically shallow languages* – **ortogrāfiski nesarežģītās (t. s. ortogrāfiski seklās) valodas**.

Eksperti secināja, ka priekšroka dodama apzīmējuma formai "**informācijas karš**" (nevis "informatīvais karš").

Komisija atbalstīja priekšlikumu turpmāk lietot šādas latviešu valodas dialektu un izlokšņu grupu nosaukumu atbilstes angļu valodā:

vidus dialekts – *Central dialect*;

lībiskais dialekts – *Livonic dialect*;

augšzemnieku dialekts – *High Latvian dialect*;

latgaliskās izlokšnes – *Latgalian subdialects*;

sēliskās izlokšnes – *Selonic subdialects*;

zemgaliskās izlokšnes – *Semgalian subdialects*;

kursiskās izlokšnes – *Couronian subdialects*;

lībiskās izlokšnes – *Livonian subdialects*.

2023. gada 14. februārī (sēdes protokola Nr. 2)

Latviešu valodas ekspertu komisija vienprātīgi secināja, ka priekšlikums par latviešu valodā tradicionāli lietoto nosaukumu "musulmanis" un "musulmaniete" aizstāšanu ar nosaukumiem "muslims" un "muslima" nav atbalstāms.

Eksperti vienprātīgi secināja, ka personas ierosinājums pieļaut atkāpes no lielo sākumburtu lietojuma dažu īpašvārdu (valsts nosaukuma Krievijas Federācija un tās vadītāju vārdu) rakstībā nav atbalstāms; šāds rakstības veids ir pieļaujams neformālā individuālā sarakstē, tomēr oficiālā saziņā un dokumentos nav akceptējams.